

Bonne Blad

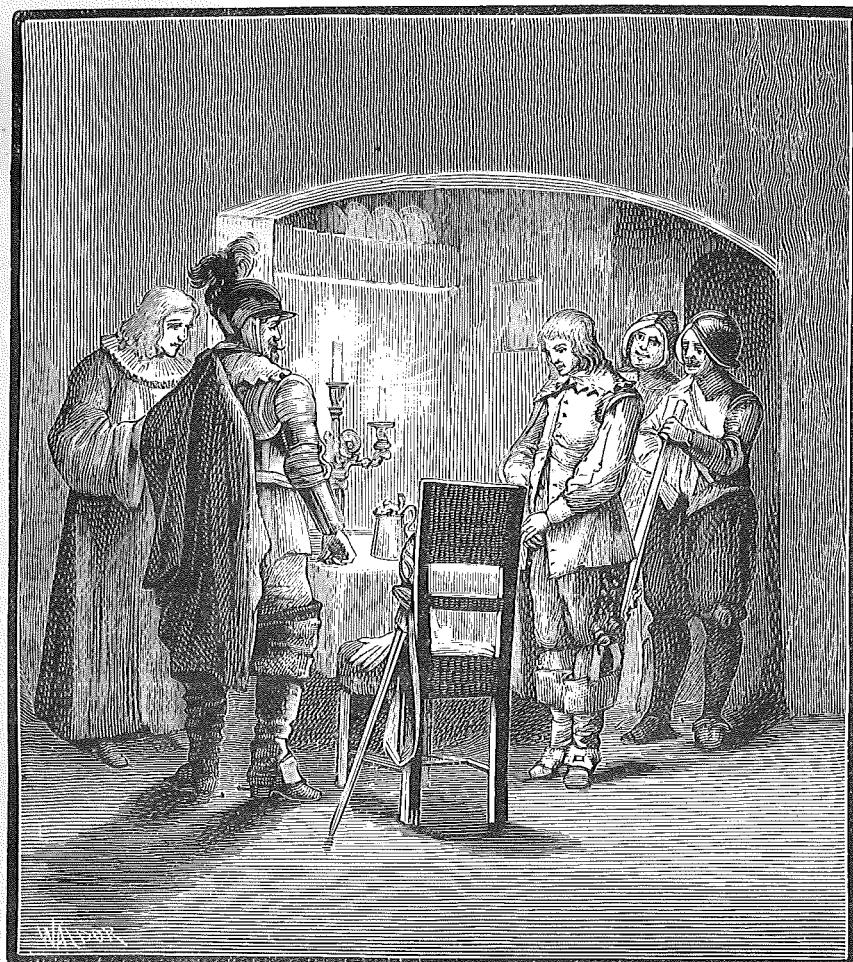
WALDOR

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Mr. 3.

17de januar 1892.

18de aarg.

Krigshængen.

Børneblad

udkommer hver lørdag og kostet 50 cents for aaret, betalt i forhånd. I pakker til en adresse paa over 5 ekspl. leveres det for 40 cents, og over 25 ekspl. for 35 cents. Ell Norge kostet det 60 cents.

Penge og bestillinger, samt alt, hvad der angaar ekspeditionen, sendes direkte til LUTH. PUB. HOUSE, Decorah, Iowa.

Alt vedkommende redaktionen af bladet sendes til Rev. G. Wulffberg, Decorah, Iowa.

Bibelhistoriske spørgsmål.

(Over det nye testament.)

Svar paa disse spørgsmål vil børnene finde ved at læse sin bibelhistorie (Vogt). Om stedernes beliggenhed, se kortet bag i bogen. Det tal, som staar foran spørgsmålene, svarer til det stykke i bibelhistorien, hvorover der katekiseres.

83 b.

I det foregaaende har vi seet, hvad Jesus har lært os at bede om i de to første bønner. Kan du nu sige, hvad det næste er, hvorom han vil vi skal bede? Hvad er da Guds vilje? (Væs og lær: Joh 6, 40; 1 Thess. 4, 8; 1 Tim. 2, 4; 1 Joh. 3, 28; 2 Pet. 3, 9). Hvad mener vi altsaa, naar vi beder om, at Guds vilje maa ske? Behovet vi at bede om dette? Er der da nogen, som vil hindre, at Guds vilje ske hos os? Hvem er det? Vil Gud høre denne vor bøn? Hvorledes vil han opfylde den? (Se katekismens forklaring til den 3de bøn). Hvilke midler, tror du, Gud benytter for at hindre alle vores onde raad og vores ugadelige idrætter? Svar: Dertil benytter han sit hellige ord, daabens og alterens satrament samt korset, som han lægger paa sine børn for at øve dem i selvfornegelse og taalmodighed og for at drive dem til større iver i bøn og paafaldelse. Hvorledes lyder slutningen af den anden bøn? Hvem er det, som gør Guds vilje i himmelen? Hvorfor har da Jesus tilspillet disse ord: Som i himmelen saa og paa jorden? Svar: Det har han gjort for at vise, at ligesom englene med største villighed i sand hellighed og renhed udretter den himmelske faders vilje, saaledes skal vi følge deres eksempel, leve helligt og med villige hjerter fuldbringe Guds vilje paa jorden. Kan da Guds vilje ske paa jorden, som den ske i himmelen? (Se Pontoppidans forklaring sp. 461). Hvad bliver altsaa nu i forthed, meningen af den 3de bøn?

Hvad slags goder er det, vi beder om i de tre første bønner, som vi nu har gjennemgaet, legemlige eller aandelige? Er det ogsaa samme slags, du beder om i den næste bøn? Hvorom beder du der? Hvad menes da med dagligt brød? (Se katekismens forklaring af 4de bøn). Hvorfor har Jesus lært os at bede om dagligt brød? (Se 1 Tim. 6, 6-10). Hvad er det altsaa, Jesus herved vil legge os paa hjerte? Kan da Gud ogsaa møtte os med et lidet forraad?

Ved du noget sted i det nye testament, hvor han har vist os dette? (Se Mark. 6, 32-41 og 8, 1-9). Hvorfor skal vi sige: Giv os i dag vort daglige brød? (Se Matth. 6, 11). Hvorfor skal vi sige os og vort og ikke mig og mit? (Se Matth. 23, 8; Jak. 5, 16 og Es. 58, 7).

Skal vi nu tro, at vi faar det, som vi beder om i den 4de bøn? Men naar nu Gud giver os det daglige brød, behovet vi saa arbeide for at faa det? Hvoraf kan du vide det? (Se 1 Moseb. 3, 19; 1 Thess. 3, 10).

Skovkirken.

(Med billede.)

Fjult i en kratsskov, tæt ved grænsen mellem to lande, vil vandreren finde en gammel, forfalden kirke, som rager op mellem løbet. En fodsti fører hen til den ensomme ruin, som allerede har ligget saaledes i mere end to aarhundreder, uden at nogen for alvor har tænkt paa at sætte den i stand eller opføre nogen ny kirke paa samme tomt. Det forladte qudshus kaldes gjerne i folsemunde "Skovkirken".

Før noget over halvtredje hundrede aar siden vandrede en søndag bønderne efter endt gudstjeneste hjem fra den lille kirke, som dengang endnu ikke var hjemføgt af ødeleggelsen. Mere end en af dem fastede et bekymret blik paa sine agre og enge, som ikke lovede stort udbytte dette aar. Det var, som om Guds straffende haand havde sørget sig over markerne for at erindre menneskenes børn om den evige dommer, for hvem det er en gru, naar de sønderriver hverandre som vilde dyr.

Thi rundt om var der krig i landet; trediveaarskrigen havde allerede i flere aar rastet i hine egne. Og nu var landsbyen for en fjorten dage siden blevet overfaldt af heftige haglbryger, saa landmanden denne gang neppe vilde faa stort igjen for sin flid og sin mæle.

Presten havde holdt en alvorlig bøds-

prædiken og vandrede nu med værdige stridt hjemover til sin embedsbolig, efterat næsten alle hans sognebørn havde fjernet sig. Den gamle præst følte sig ulykkeligt tilmode, meget ulykkeligt. Skjønt han var en tro sjælehyrde, var det denne gang ikke omsorgen for menigheden, som nærmest trækkede ham, men smerten ved tanken paa hans eneste søn, som var student ved universitetet i Wittenberg. Der fortaltes nemlig, at Gottfred for en tid siden var gaaet over til de keiserlige; han havde forladt universitetet og skulde efter sigende have ladet sig hverve i Tilly's hær, som efter Magdeburgs erobring stadiq nærmede sig mere og mere.

"Min søn er bleven overløber!" jamrede præsten, som var en god protestant og tillige med sin menighed af fuldt hjerte glædede sig ved esterretningen om den svenske heltekonge Gustav Adolfs fremrykken. Af, havde blot hans søn taget tjeneste hos denne istedenfor at træde ind i fiendens rækker! Der var allerede gaaet mange uger hen, siden man sidst havde seet noget til ham i Wittenberg.

Dag efter dag gif hen. Ikke langt borte havde der staet en kamp mellem keiserens tropper og protestanterne. Præsten var i en meget ophidset sjæilstilstand, og mange af hans sognebørn gjorde sig fördige til at flytte ind i de store stobe, som strakte sig i sydvest for landsbyen. Daglig vandrede dog den gamle mand fra hus til hus og søger, skjønt han selv var nedbøjet af sorg og smerte, ved sine ord at bringe folk nyt mod og ny trøst.

Det var om aftenen en septemberdag i aaret 1631. Bludselig forfærdedes landsbyens indvaanere af en mængde keiserlige soldater, der som græshopper trængte sig frem fra alle kanter. I spidsen for dem stod ryttergeneralen Pappenheim, som tog bolig i selve prestegaarden.

Straks efter sit komme forlangte generalen et eget rum for en fange, som han

havde med sig. Han sat overladt hertil præstens kontor, hvis vinduer var forsynede med jernsprinkler, og herind blev fangen ført under bevogtning af to væbnede krigere, uden at præsten fik anledning til at se ham.

Dagene var allerede begyndte at blive sorte, og da det var temmelig mørkt, lod Pappenheim bringe lys ind paa sit værelse og lod samtidig sige præsten, at han ønskede at tale med ham. Med faste stridt traadte den brave Herrens tjener ind. Udenfor havde soldaterne stændt op store vagtblaale, hvorom de sad og spiste og drak. Pappenheim modtog sin vert med megen venlighed.

"Jeg vilde gjerne bede Dem om at vise mig en lidet tjeneste", sagde han. "Jeg vil ikke hindre nogen i at blive salig", fortalte han i en meget naadig tone. Præsten blev ved disse ord dobbelt opmærksom. Hvad var det, han kunde ville? — Han skulde snart faa erfare det.

"Ikke langt fra os", begyndte ryttergeneralen atter, "befinder sig et menneske, som trænger Deres hjælp. Han vil straks blive ført herind. Da han er protestant, ønsker han, at De, hr. præst, skal meddele ham sakramentet; thi imorgen skal han skydes."

Præsten følte sig uhhyggelig tilmode, men fattede sig snart og sagde: "Det tilkommer ikke mig at forlange af dommeren, at han skal lade mig faa vide, af hvad grund det stakkels meneneske har fortjent døden; men jeg kan ikke andet end udtrykke min store beklagelse over en af mine trofællers sjæbne. Jeg haaber imidlertid, at De vil lade mig være alene nogle øieblikke med ham, forat jeg i enrum kan faa tale med ham om hans sjæilstilstand og berede ham til døden."

Generalen niktede, reiste sig derpaa og stødte tre gange haardi med sin sabel i gulvet.

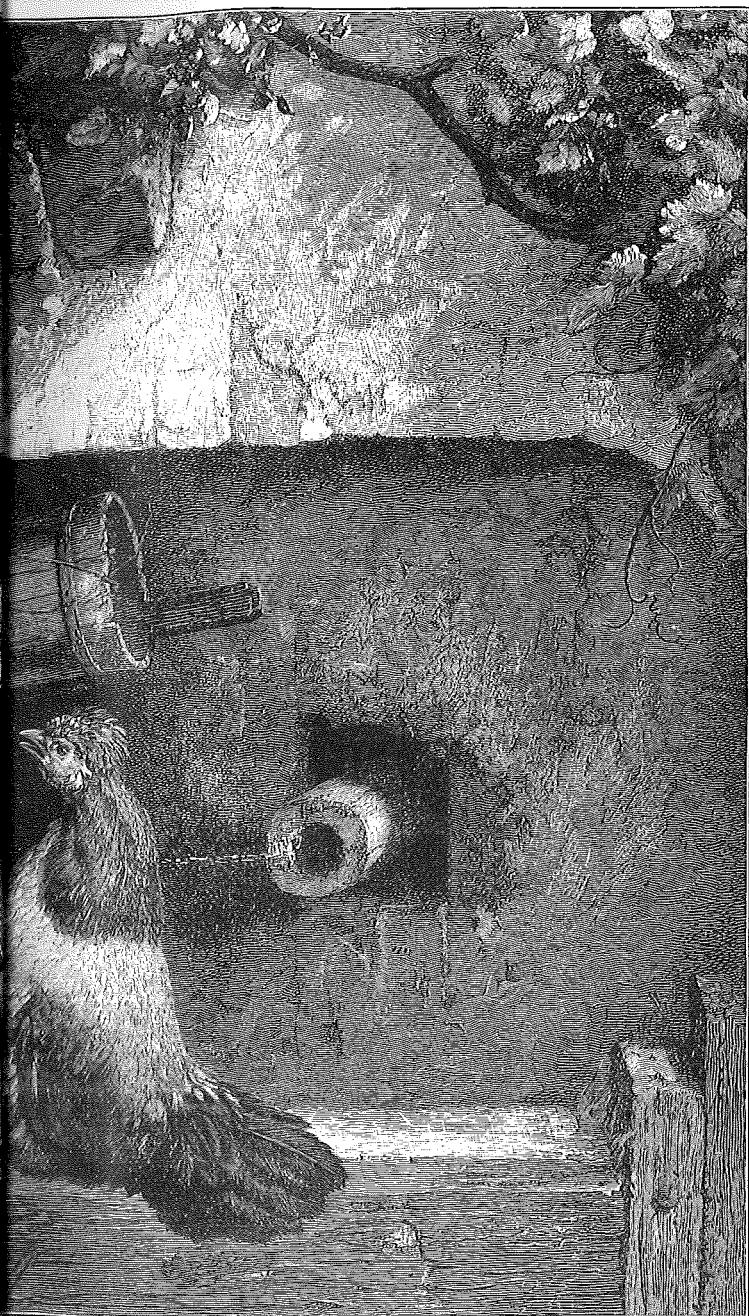
Et øieblik senere aabnedes døren, og den domfældte traadte ind, ledsgaget af sine to vogtere. Han var ligbleg, men rolig og fattet.

"Dit ønske skal blive opfyldt", sagde

Uventet Besøg ved andedammen.

Pappenheim til den unge mand. „Er du rede til at sette din samvittighed, saa staar der din skriftefader. — Kloken fem imorgen tidlig vil dommen blive fuldbyrdet.“

De sidste ord var henvendte til presten. Derpaa forlod han med sine soldater værelset.

Presten havde hidindtil staet taus, medens der rasede en forfærdelig kamp i hans indre. Da den unge mand blev ført ind, havde han nemlig ved første blik gjenkendt sin søn. Men det gjaldt ikke at røbe sig, faalænge de fiendtlige træger var inde. Nu, da de var gaaede, kom følgende udraab fra hans skjælvende læber:

„Min Gotfred! Min søn!“

Ja, det var den saa længe savnede søn. Med udstrakte arme faldt han ned for sin fars fødder og omklamrede under lydelig hulsten hans knær. Den gamle søgte at opmunde sig. Han løftede sonnen op, bedekkede hans pande og mund med brændende lys, medens en strøm af taarer flød ned over hans surede kinder.

I faa ord fortalte nu Gotfred sin historie, som den følgende dag fulde faa en saa sorgelig afslutning. Han havde først taget tjeneste i den protestantiske hær og havde her snart vundet sine forefattes gunst, saa han gang paa gang blev betroet vigtige hverv. Saaledes blev han blandt andet benyttet som patruljefører. Paa et streiftog var han imidlertid for kort tid siden kommen de fiendtlige forposter for næر. Hans lille stære havde maattet give efter for overmagten, og selv var han bleven tagen tilfange. Man vilde sikkerlig straks have hugget ham ned, hvis ikke en oberst havde syntes saa godt om den kjække unge mand, at han havde taget ham under sin beskyttelse, og da han siden havde faaet høre, at Gotfred var vel kjendt paa de kanter af landet, havde han anvendt al sin overtalesesevne for at faa ham til som spion at træde i hans tjeneste, og for at redde sit liv havde ynglingen givet det udseende af, at han gif-

ind paa det nedværdigende forslag. Han blev derpaa forestillet for Pappenheim, som havde rettet forstjellige spørgsmaal til ham, og da han havde faaet tilfredsstillende svar herpaa, beholdt han ham i sin nærhed. Da de imidlertid idag skulle rykke ind i den landsby, som var Gotfreds barndoms-hjem, og hvor han kjendte hver krog, havde han benyttet et ubevogtet sieblit, havde fastet sig op paa en hest og flygtet henrigjennem skoven i den hensigt at føge hen til svenskerne, som havde leiret sig knapt en mil borte. Uheldigvis blev han indhentet, og i høieste grad forbirret havde Pappenheim udtalt dødsdommen over ham.

(Sluttet.)

Et og andet.

Syndens bedrag. Vi har nylig læst om et eiendommeligt træ, som kaldes „Judas-træet“ og paa en træffende maade afbilder syndens bedragelighed. Blomsterne, som viser sig, førend bladene springer ud, har en skinnende karmosinrød farve, og deres glimrende skjønhed lokker en mængde insekter til sig, og den flittige bi lokkes dertil for at føge honning. Men enhver bi, som slaar sig ned paa blomsten, inddrikker et giftigt opiat og falder fra de skjønne blomster død til jorden. Under dette træ er jorden bedækket med ofrene for dets tilskadelser. Denne giftige væft, som kun lokker til sig for at ødelegge, er et træffende billede af syndens svigefulde bedrag og dræbende egenkaber. Imod giften i syndens fortryllende blomster er der kun et eneste lægemiddel, det er bladene af livets træ, som vokser paa Golgatha.

(Dr. Cuyler.)

En saaret mands raab. En mand kom for nogen tid siden frem tilstade ved et sammenstød paa en jernbane. Læge blev hentet snarest muligt, men efter at have undersøgt den syges tilstand var han nødsaget

til at underrette ham om, at der intet haab var for ham. Da han laa hjælpeløs der, vendte han sig til sine kamerater, som stod omkring, og sagde: „Er der nogen af jer, kamerater, som kan fortælle mig om Jesus?“ Nei, ingen af dem kunde; de stod der om ham med oprigtig bedrøvede sine, mangen taare randt ned af de furede kinder. Lykkeligvis kunde doktoren fortælle om Jesus, og det gjorde han; han fortalte baade den syge og de andre om Jesus, som er mægtig til at frelse.

Manden blev sendt til hospitalet, hvor han snart døde, men ikke uden at vide, at Jesus var hans frelsner.

Er hun en engel? En fattig mor sad en bærende kold vinterdag paa en trappe udenfor en gadedør; ved hendes side sad to smaa børn, rykkende af fulde. Det var ikke saa underligt, at de frøs, for de havde ikke tøi nok paa mod kulden, og tarmene skreg af sult. Stakkars mor, hun kunde ikke gaa længere med sine børn, derfor maatte hun hvile sig lidt. Medens hun sidder, kommer en dame ned ad trappen; hun har en liden tiaars pige med sig. Hun lagde maaske ikke merke til de tre, „der var lagte for hendes dør“, for hun gik forbi, uden at hjælpe dem. Men lille Emma saa dem, og skjønt hun hverken kendte til at sulde eller at fryse, saa var hun kun et sieblik om at se den lille families nød. Jeg stod just paa fortouget lige over for og vilde gaa over til den fattige kone med en liden skilling.

Men Emma havde haft samme tanke. Jeg saa, at hun brat stansede sin mor, og sagde nogle indtrængende ord til hende; hun siktede sin børn opfylldt: Hun siktede lov til at give de fattige en 50-cent, hun vel skulde tjøbe sig selv en fødselsdagsgave for; hun tog da i alle tilfælde pengene af sin lomme. Da hun efter løb hen til sin mor, spurgte den lille fattige pige sin mor: „Var det en ilde engel?“ „Nei“, sagde moderen,

„men hun gik en engels ende, mit barn; nu kan vi faa mad og varme idag.“

En af den gode hyrdes hjord. Det var om aftenen efter et stort slag. I blandt de mange saarede, som dækkede valpladsen, var der en ung soldat, som neppe var kommen helt ud over ynglingealderen. Han laa ganske stille uden at røre sig. Dødens kolde sværd dækkede hans blege, brede pande, som nogle mørke hår var faldne ned over. Øjnene var tillukkede. Da en af sygebærerne, som var i færd med at opsigte de haardt saarede, bøjede sig ned over den unge soldat, mente han, at han var død; men i det samme aabnede de blege løber sig, og han hørte den døende hviske med svag røst:

„O Gud, til ro jeg lægger mig,
bevar du mig nu naadelig.
Og hvis jeg aldrig vaagner her,
tag mig da hjem, o herre kjær.“

Han aabnede øjnene, og da han mødte sygebærernes deltagende blit, sagde han med svag stemme: „Min mor lærte mig denne bøn, da jeg var liden; jeg har bedet den hver aften. Inden morgenens gryr, tror jeg sikkert, at min herre Jesus vil tage mig til sig, men jeg vilde gjerne først sende min mor en hilser.“ —

Han førtes til et sygetelt og disterede der et brev til sin mor, fuldt af kristelig tro og sønlig kjærlighed. — Just da solen begyndte at hæve sig over skovens træer, drog han sit sidste sut. De sidste hørlige ord, han sagde, var disse: „Tag mig hjem, o herre kjær.“

Hans barnebørn blev ogsaa hans sidste børn. Den børn, han havde lært paa sin mors skjød, bad han, da døden kaldte ham paa slagmarken; han hørte til den gode hyrdes hjord og troede, at hyrden selv vilde føre ham hjem til faderhuset i det høje. —

Hvorledes lyder den børn, din mor lærte dig at bede?

En haandsbred jord.

Efter Pomm. Hjerrd.

ved

Georg Schmidt.

Co bønder havde i mange aar voet ved siden af hinanden i fred og ro som gode naboeer, da der pludselig opstod en strid mellem dem angaaende grænjen for deres haver.

Havde de nu begge været forstandige, saa havde de betænkt apostelens ord: „Solen gaa ikke ned over eders fortørnelse!“ og havde islet med at slukke den første vredes gnist. Men det gjorde de ikke. De lod tvertimod lidenskabens vind blæse gnisten op til flamme, og snart brændte de begge af had vrede. Hver af dem mente naturligvis at være i sin gode ret, og den ene paastod, at han nok skulde vise den anden det.

Saa kom sagen for domstolen, men før dommen faldt, blev den ene af dem syg, og sygdommen tog en alvorlig vending. Den anden hørte det og blev urolig. Med den friske nabo havde han funnet trætte og skændes og gjøre ham det onde han kunde; men med den syge — — ? Han tænkte paa gamle dage, da de havde staaet hinanden trofast bi i raad og daad; han tænkte paa de mange haarde domme, han siden den tid havde udtaalt over sin nabo, og tilsidst formaaede han ikke at tænke paa noget andet end den syge, som maa ske idag eller imorgen skulde lufte sine øine i døden.

Da aftenen kom, kunde han ikke holde det ud længere. Han gik over til den syge nabo, tog plads paa sengekanten hos ham og rakte ham haanden. Han talte ikke et ord om, hvad der var forefaldt mellem dem; den anden sagde heller intet; det var, som om intet var skeet og alt mellem dem var som i de gamle gode dage. Den syge talte om sin nærforestaende død og klagede over, at der var en ting, der gjorde affleden tung.

Han skulde nemlig en af de første dage betale en gjeld paa 400 kroner og manglede de nødvendige penge, saa at han frygtede for at maatte efterlade sin hustru i sorg og nød. Den anden sparede ikke herpaa, men stod fort efter op og gif.

Da han kom hjem sadlede han sin hest, for hvilken han for fort tid siden var bleven budt 400 kr. Dengang syntes han, prisen var for lav, men nu var han af en anden mening; thi ved at sælge den, sit han jo den glæde at kunne tage en sorg fra sin døende nabos hjæl.

Handelen var snart afsluttet, og samme aften sad han etter ved den syges seng. „Nabo,“ sagde han, „du klagede nylig over, at en gjeld paa 400 kr. laa dig saa tungt paa hjerte. Her bringer jeg dig pengene; tag dem; den ting skal ikke bringe din kone sorg, og hvad der ellers har været mellem os, lad det være tilgivet og glemt!“

Da reiste den syge sig overende i sengen og sagde: „Nabo, den barmhjertige Gud lønne dig for dette!“ — og samme nat døde han.

Dette er ingen opdigtet historie; den er sand, og den, der har fortalt den, tilføjer: Vi strider saa ofte om en haandsbred jord og betænker ikke, at vi alle tilsidst kun faar de stuffer fulde, som man kaster paa vor kiste.

Vi vilde bo og vandre fredeligere med hverandre hernede, hvis vi altid betænkte, at vi maa ske snart skal hvile ved siden af hverandre under jorden!

Opløsning paa billedgaaden i nr. I.

„Fy! I skamkrogen med dig!“

Gaade.

Sent og tidlig, dag og nat
Altid jeg være maa paa vagt,
Har ingen fodder og maa dog gaa,
Har ingen hænder og maa dog staa.